No. 6. 1820.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 5 FEBRUARIJ.

DUITSCHLAND.

HAMBURG den 25 Januarij. Z. M. de Koning van Pruissen heeft een zeer belangrijk besluit genomen, nopens de openbare Pruissische schuld. Bij hetzelve wordt die schuld vastgesteld op het tegenwoordig kapitaal van één duizend en tachtig millioenen thalers en verklaart Z. M. de Koning uitdrukkelijk, dat dezelve nimmer zal mogen worden vermeerderd, zonder de toestemming van de vergadering der Staten des Rijks, welke vergadering eerlang op eene wettige wijze staat benoemd te worden. — Als waarborg voor deze schuld worden alle de bezittingen en eigendommen van den Staat aangewezen. De rentebetaling zal jaarlijks als naar gewoonte plaats hebben, en voor een algemeen amortisatie-fonds wordt jaarlijks toegestaan een ten honderd van het tegenwoordige kapitaal, behoudens echter de andere schikkingen, welke omtrent geldleeningen in het buitenland mogten zijn gemaakt.

FRANKRIJK.

PARIJS den 28 Januarij. De opstand van de Spaansche Troepen is thans in deze hoofdstad het voornaamste onderwerp, waarop men de aandacht vestigd, zoodanig, dat men er bijkans den Minister Decazes en de veranderingen in de verkiezings-wet door vergeet. Gisteren verspreidde men ter beurze de allerongunstigste berigten; men verzekerde, op grond van particuliere brieven, (en in de daad schijnen eenige belangrijke huizen van negotie dergelijke brieven te hebben ontvangen) dat de oproerige troepen in Madrid waren binnen gerukt, dat de constitutie der cortes aldaar was hersteld, dat de linietroepen geweigerd hadden op de menigte te schieten; dat eenige Garde-du-corps, welke dit hadden gewaagd, vermoord waren geworden en dat Z. M. de Koning van Spanje Madrid had ontruimd, en de wijk had genomen naar Pampelona. — Deze ontrustende berigten vonden algemeen geloof en het was zeer moeijelijk om eenige bedaarde lieden onder het oog te brengen, hoe onzeker zij waren; — het ging zelfs zoo verre dat een der avondbladen verzekerde, dat H. M. de Koningin van Spanje reeds op het kasteel der Tuilerien was aangekomen. Intusschen ontving de Spaansche Ambassadeur in den avond een buitengewonen courier, welke denkelijk de tijdingen die heden in den Moniteur gevonden worden, en waardoor alle geruchten geheel vervallen, heeft aangebragt.

— Z. M. de Koning heeft gisteren met den Minister Decazes en heden met den Minister van Oorlog gearbeid. — In den raad van Ministers van gisteren is gedelibereerd over de gebeurtenissen in Spanje.

PARIJS den 30 Januarij. De hertog de Laval Montmorency zal, binnen acht dagen, naar zijnen post, als ambassadeur in Spanje vertrekken.

— De luchtsgesteldheid verschilt op eene waarlijk buitengemeene wijze van het eene oogenblik tot het andere, en verwekt vele ziekten.

— De officiele courant van Madrid, van den 20 dezer is, heden, alhier aangekomen: dezelve bevat hoegenaamd geene staatskundige nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 31 Januarij. Z. M. de Koning heeft uit Hoogstdeszelfs bijzondere fondsen eene som van ƒ 100,000 aangewezen, ten einde in den nood te voorzien van degenen, die in de zuidelijke provincien door den jongsten watersnood hebben geleden. De provincie Zuid-Braband bekomt ƒ 30,000 uit deze penningen; Luik ƒ 25,000.

ARNHEM den 30 Januarij. De berigten van de Bovenrivier blijven gunstig. In den Rijn en de Waal blijft het water steeds vallende en het inundatie water van de Betuwe neemt ook aanmerkelijk af. In den Rijn is in dezen omtrek geen ijs meer en in de Waal is hetzelve almede los geraakt en opgeruimd.

De beide doorbraken in den Waaldijk bij Oosterhout hebben de aanmerkelijke wijdte van 222 roeden, te weten, twee malen de volle breedte van de rivier zelve.

TIEL den 30 Januarij. Het inundatie water is sedert eergisteren merkelijk aan het zakken, zoo dat verscheidene huisgezinnen in dezen omtrek en hoger op weder naar hunne woningen terug keeren. Even wel blijft de behoefte aan onderstand groot. — Men verneemt van Bommel dat de Waal aldaar almede eene groote hoogte heeft bereikt, en dat men op de Markt kistingen heeft moeten aanleggen.

DORDRECHT den 31 Januarij. Het ijs is in deze streken geheel opgebroken. — Men brengt steeds vee uit den Alblasserwaard herwaarts; honderden beesten zijn reeds onder dak gebragt en worden geregeld van het noodige voorzien. Niettegenstaande men aan deze zijde een hulpgat in den dijk heeft gestoken en hetzelve met een verval van vijf voeten op de rivier werkt, blijft het vloedwater in den Waart rijzende.

'S GRAVENHAGE den 1 Februarij. Z. M. de Koning heeft uit Hoogstdeszelfs bijzondere fondsen ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Noord-Braband eene som van ƒ 10,000; van den Gouverneur van Gelderland ƒ 30,000; van den Gouverneur van Zuid-Holland ƒ 26,000; almede nog eene aanmerkelijke som ter beschikking van den Gouverneur van Utrecht, ten einde in de eerste behoeften van de door den watersnood ongelukkig gewordene landbewoners te voorzien.

BREDA den 4 Februarij. Wij vernemen dat de heeren Officieren, Onder-officieren en manschappen van het Corps Rijdende Artellerie, van de Kompagnie Artellerie te voet, en van het 2de Regement Infanterie van Nassau, alhier in guarnizoen, ingevolge hun vrijwillig gedaan aanbod, een dag soldij laten staan, ten einde door den watersnood ongelukkig geworden landgenoten, zoo veel in hun vermogen, bijstand te bieden.

BREDA den 4 Februarij. Dewijl aller oogen thans op Spanje gevestigd zijn; meenen wij onzen lezeren geenen ondienst te doen, met de mededeeling eener vertaling van de *Staatsregeling der Spaansche Monarchie*, waaruit men zal kunnen zien wat het verlangen der KORTES en des VOLKS was, toen zij, het vaderland bevrijd hebbende, Koning Ferdinand VII den duur bevochten troon, als de vrucht hunner volharding, deden beklimmen.

STAATSREGELING DER SPAANSCHE MONARCHIE,

Afgekondigd te KADIKS (Cadix) den 19 Maart 1812.

Ferdinand VII, door de genade Gods en de Staatsregeling der Spaansche Monarchie, Koning van Spanjen, bij deszelfs afwezendheid en gevangenschap het Regentschap des Koningsrijks, door de algemeene en buitengewone Kortes benoemd, aan alle Regtsgebieden, die deze zullen zien en lezen, doet te weten: dat de bovengemelde Kortes het volgende hebben bepaald (gedecreteerd) en bekrachtigd (gesanctioneerd):

STAATSREGELING DER SPAANSCHE MONARCHIE.

In den Naam des Almagtigen Gods des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, des Scheppers en Oppersten Wetgevers der menschelijke Maatschappij; de algemeene en buitengewone Kortes des Spaanschen Volks, na het rijpst en zorgvuldigst onderzoek, wel overtuigd, dat de oude Grondwetten dezer Monarchie, begeleid van voordeelige betrekkings- en voorzienings-maatregelen, welke hunne volkomene uitoefening, op eene vaste en onveranderlijke wijze, ten grondslag hebben, het groote doel zullen te wege brengen, hetwelk de eer, de welvaart en het heil des volks rijkhalzend verlangen, besluiten, bij deze tegenwoordige Staatsregeling, uit begeerte naar eenen voorbeeldigen regerings-form en eene behoorlijke Staatsbesturing, het volgende:

EERSTE AFDEELING.

Van het Spaansche Volk en de Spanjaarden.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het Spaansche Volk.

Artikel 1. Onder het spaansche volk verstaat men de vereeniging der spaansche bevolkingen der beide halfronden.

Art. 2. Het Spaansche Volk is vrij en onafhankelijk, het kan nimmer het erfdeel worden, noch van eenig geslacht, noch van eenig persoon.

Art. 3. De Souvereiniteit berust wezentlijk bij het volk; en derhalve behoort aan hetzelve bij uitsluiting het regt, de grondwetten te vestigen.

Art. 4. Het volk is gehouden, door wijze en regtvaardige wetten, de burgerlijke vrijheid, en de overige wettige regten van alle bijzondere personen te verzekeren en te verdedigen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de Spanjaarden.

Art. 5. Zij alle zijn Spanjaarden:

1. Die vrij geboren en ingezetenen der spaansche bezittingen zijn, ook hunne kinderen;
2. Zoodanige buitenlanders, welke van de Kortes, akte van naturalisatie bekomen hebben;
3. De zulken, die sedert 10 jaren in Spanje woonachtig, en ingevolge de wet, tot dezen titel geregtigd zijn.
4. Vrijgekochten, welke in Spanje tot hunne vrijheid geraken.

(*Het vervolg op de kant van deze bladzijde.*)

Art. 6. De liefde tot het Vaderland is een der eerste pligten der Spanjaarden, en gevolgelijk moeten zij regtvaardig en opregt zijn.

Art. 7. Ieder Spanjaard moet de Staatsregeling getrouw zijn, de wetten gehoorzamen, en de openbare instellingen erkennen.

Art. 8. Insgelijks is ieder Spanjaard zonder uitzondering gehouden, naar evenredigheid van zijn vermogen, tot de Staats uitgaven bij te dragen.

Art. 9. Ieder Spanjaard die door de wet opgeroepen wordt, moet zijn Vaderland met de wapenen verdedigen.

TWEEDE AFDEELING.

Van de Spaansche Bezittingen, den Godsdienst, het Gouvernement en de Spaansche Burgers.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de Bezittingen.

Art. 10. De Spaansche Bezittingen in het Schier-eiland en de naburige Eilanden, besluiten in zich Arragon, Asturien, Oud- en Nieuw-Kastilie, Katalonie, Kordua, Estramadura, Gallitie, Granada, Jaen, Leon, Molina, Murcia, Navarre, de Biscaijische Provincien, Sevilina en Valencia, de Baliarische en Canarische Eilanden, benevens de overige bezittingen in Afrika. In Noord-Amerika, Nieuw-Spanje, Nieuw-Gallicie, benevens het Eiland Jucatan, Guatamala, de Binnen-Provincien van het Oosten, de Binnen-Provincien van het Westen, het Eiland Kuba met de beide Florida's, het spaansch gedeelte van St. Domingo en het Eiland Portorico, met allen welke aan het vaste land der beide Zeeën grenzen. In Zuid-Amerika, Nieuw-Granada, Venuzuela, Peru, Chili, de Provincien van Rio de la Plata en de gezamentlijke naburige Eilanden des stillen Atlantischen Oceaans. In Azia, de Philippijnsche Eilanden met het daartoe behorende grondgebied.

(*'t vervolg op de tweede bladzyde.*)

Art. 11. Men zal, krachtens eene constitutionele wet, eene doelmatige indeeling der spaansche bezittingen daarstellen, zoodra de staatkundige betrekkingen der Natie zulks veroorloven.

TWEEDE HOOFDSTUK.
Van den Godsdienst.

Art. 12. De Godsdienst der Spaansche Natie is, en zal bestendig de Roomsch-Katholiesch-Apostolische en de eenige waarachtige zijn. De Natie zal denzelven door wijze en regtmatige wetten beschermen en de uitoefening van alle anderen verbieden.

DERDE HOOFDSTUK.
Van het Bestuur.

Art. 13. Het doeleinde der Regering is het geluk des Volks; terwijl het doelwit eener burgerlijke maatschappij alle n de welvaart van een ieder in het bijzonder ten grondslag heeft.

Art. 14. De Regering der Spaansche natie is eene gewijzigde en erfelijke Monarchie.

Art. 15. De magt om wetten te maken berust alleen bij de Kortes, benevens de goedkeuring des Konings.

Art 16. De magt om de wetten ten uitvoer te doen brengen behoort den Koning.

Art 17. De magt om de wetten op burgerlijke en lijfstraffelijke processen toetepassen, berust bij de Geregtshoven, welke door de wet opgerigt zijn.

VIERDE HOOFDSTUK.
Van de Spaansche Burgers.

Art. 18. Diegenen worden als Spaansche Burgers beschouwd, welke van vaderlijke of moederlijke zijde, hunnen oorsprong, van het eene of andere halfrond, bewijzen kunnen, en ingezetenen van eenig oord dezer bezittingen zijn.

Art. 19. Ook hij wordt als burger aangezien, die voormaals de regten eens Spaanschen burgers bezeten heeft, en tot dat einde eene bijzondere akte als spaansch burger, van de Kortes zal bekomen hebben.

Art. 20. Opdat een vreemdeling zoodanige akte van de Kortes bekomen kunne, moet hij met eene Spaansche gehuwd zijn, naar Spanje de eene of andere uitvinding of nuttige kunstvlijt overgebragt of aanwendbaar gemaakt hebben; ook zoodanig eigen vermogen bezitten, hetwelk hem tot direkte belastingen verpligt. Insgelijks diegene, die met een eigen en toereikend kapitaal, met overeenstemming der Kortes, zich nederzette, en tot welzijn of ter verdediging der Natie uitstekende diensten bewees.

Art. 21. Ook deze zullen als Burgers beschouwd worden, welke als wettige kinderen, van in Spanje inwonende vreemdelingen, geboren zijn, en nimmer zonder verlof der Regering, het land verlaten hebben. Ook is het noodig dat deze, in den ouderdom van 21 jaren, in het een of ander oord van het spaansche regtsgebied, zich nedergezet en aldaar eenig handwerk of nuttig bedrijf uitgeoefend hebben.

Art. 22. Ook dien Spanjaarden, welke van een of andere linie van Afrikaansche Ingezetenen afstammen, of herkomstig zijn, staat even eens de weg tot de eer gemeenschap en de gunst om Burger te worden, open; o er ... staan de Kortes dien genen eenen burgerbrief toe, die aan Vaderland buitengewone diensten bewezen, of die zich door bijzondere talenten bedrevenheid en goed gedrag onderscheiden mogt hebben, onder deze voorwaarde nogthans, dat zij wettige kinderen, van vrije Ouders geboren, met vrije Vrouwen gehuwd, en ingezetenen van Spaansche bezittingen moeten zijn. Ook verlangt men dat zij eenig handwerk of nuttig bedrijf, met eigen kapitaal uitoefenen.

Art. 23. Zij alleen, die Burgers zijn, kunnen gemeentens ambten bekleden, en leden daartoe kiezen, in de, bij de wetten, bepaalde gevallen.

Art. 24. De Spanjaard verliest zijn burgerregt:

1. Wanneer hij ingezeten van een vreemd land wordt.
2. Wanneer hij in vreemden dienst treedt.
3. Wanneer er tegen hun een vonnis is uitgesproken, het welk infameert of lijfstraf mede brengt, zonder herstelling van eer bekomen te hebben.
4. Wanneer hij vijf achtereenvolgende jaren, zonder commissie, of verlof der regering, van Spanje afwezend is geweest.

Art. 25. De uitoefening van bovengemelde regten houdt op:

1. Krachtens regterlijk verbod, uit hoofde van ligchamelijke of zedelijke gebreken.
2. Door bankbreuk of staatsschulden.
3. Door den stand van huisbediende.
4. Voor die genen die noch ambt- noch handwerk uitoefenen, en geen bekend best an hebben.
5. Voor die genen die in een lijfstraffelijk proces gewikkeld zijn.
6. Te rekenen van den jare 1830, is het noodig, dat zij, die alsdan het burgerregt erlangen willen, lezen en schrijven kunnen.

Art 26. alléén in de beide, bij de laatst aangevoerde artikelen, vermelde gevallen kan het burgerregt, verloren of opgeheven worden.

(*De derde afdeeling in een volgend No.*)

PRIJZEN DER EFFECTEN.
Amsterdam den 1 Februarij.

Werkelijke Schuld.	2½	pCt.	43¾	a	44⅛
Certific. uitgestelde dito			1⅜	a	⅞
Kans Biljetten		f	26¼	a	26⅝
Schuldboek: Sijndik	5	pCt.	98⅞	a	99
Idem nieuwe Sijndiks	5	——	94¼	a	94⅝
Nederlandsche Bank.		f	117	a	118
Oblig. Rusland	5	——	91¼	a	91⅝
„ Spanje 1805	5⅛	——		a	
„ „ 1807	5⅛	——	20⅛	a	21
Spaansche Coupons		f		a	
Weener Certificaten	2½	——	32¾	a	34
„ Metaliek	5	——	69¾	a	70⅛
„ „	2½	——	34⅛	a	34⅛
„ „	1	——	13¾	a	14
„ Bank	5	——	52¾	a	54⅛
„ dito	4	——	42¼	a	43⅛
Certific. Monte Napol	5	——	55¼	a	55⅛
„ Napels	6	——	68	a	68⅛
Obl. Amer., *Hope* c. f.	5⅛	——	104⅛	a	105
„ Deensche Tollen	4	——	73	a	73⅛

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 4 Februarij 1820.

		Gl.	Cs.
Het Mudde Tarwe	f	8:	25.
—— Rogge. Oude			
—— Rogge. Nieuwe		5:	30.
—— Gerst (winter)		00:	00
—— Boekwijt		5:	10.
—— Haver		3:	00
Fijn Tarwe Meel (per N.d. pond)		00:	25.
Grof idem.		00:	12½
Rogge Meel idem.		00:	00.
Boter idem.		00:	67½
Aardappelen (per Amst. ton.)		00:	00
2 Ned. Pond Fijn Tarwe Brood		00:	12½
De 1 —— Grof. idem.		00:	12½
De 3 —— Rogge Brood		00:	22½
Het Ned. pond Rundvleesch		00:	50.
—— Kalfsvleesch		00.	55.
—— Schapenvleesch,		00:	60.
—— Versch Varkenvleesch		00:	50.
—— Gerookt idem		00	90.
De 500 pond Hooi		13:	50.
—— Stroo (Rogge) 500 pond		8:	50.
Het 1000 Eiken Telhout		3:	15.
—— Doof Hout		2:	20.
De Kar Spaanders.		3:	30.
—— Struiken		4:	10.
De 100 Mutsaard		2:	75.

(30 in 't last.)

ADVERTENTIEN.

*** HENDRIK STRUIJK VAN BERGEN, Notaris te Dinteloord, zal op woensdag den 16 Februarij 1820 voormiddags ten tien ure, te Dinteloord ter requisitie van zijne principalen verkoopen:

100 Of meer extra zware OLMEN BOOMEN, zeer geschikt voor allerlei Timmerhout. De betaling geschiedt ten kantore van gemelden Notaris den eersten November 1820 voormeld.

*** B. STADTFELDT, directeur der muziek van het 2e Regement Infanterie van Nassau, door vele heeren dezer Stad daartoe verzocht, zal op Vasten avond den 15 dezer, in de Commoedie zaal alhier geven:

EEN GROOT BAL MASQUÉ

De prijs voor ieder masque is f 1 : - die voor elk heer (ongemaskeerd) mede f 1 : - voor elke dame (ongemaskeerd) 10 St.

Het Bal zal des avonds ten acht ure geopend worden.

**** Bij W. VAN BERGEN & COMP. te Breda zijn gedurende het jaar 1819 uitgegeven en alomme verkrijgbaar gesteld:

I. LESSEN DER WIJSHEID voorgesteld in Tafereelen uit de Romeinsche Geschiedenis aan Kinderen uit den beschaafden stand. f 1 - 80 Cs.

II. WAARDE EN SCHOONHEID DER GODGELEERDHEID en van den GEESTELIJKEN STAND. *Redevoeringen aan Nederlandsche Jongelingen naar het Hoogduitsch van* KAREL HENDRIK SACK. *Domkandidaat te Berlijn*; met eene Voorrede van E. A. BORGER, Hoogleeraar in de Faculteit van Wijsbegeerte en Letteren aan de Hooge School te Leijden. f 1 - 80 Cs.

III. GODSDIENSTIG HANDBOEK, *voor Nadenkende en Welgezinde Katholijke Christenen*; door M. REITER, R. K. Pastoor te Ainring, naar de dertiende oorspronkelijke uitgave, uit het Hoogduitsch f 2 - 50 Cs.

IV. NIEUW INTEREST-BOEK van 1¼, 1½, 2, 2¼, 2½, 2¾, 3, 3¼, 3½, 3¾, 4, 5 en 6 ten honderd in het jaar. In achtervolgende Tafels door opstelling berekend, door DE L'ESPINE, en *op nieuw voor de nieuwe nederlandsche munt bewerkt.* f 1 - 00.

V. REDEKUNDE *voor menschen gelijk zij zijn, of Handleiding om de waarheid te vinden en te beminnen*, van J. M. SAILER, Hoogleeraar in de Roomsch Katholijke Godgeleerdheid en Zedekunde te Dillingen. Uit het Hoogduitsch vertaald door W. VAN VOLKOM, Leeraar der Hervormde Gemeente te Breda, in twee deelen f 5 - 80 Cs.

VI. VERHAAL van de Verrassing van BERGENOPZOOM, *op den 8 en 9 Maart* 1814; met een kort Berigt van deszelfs insluiting, en de gebeurtenissen, welke tot dezelve aanleiding gegeven hebben; benevens eene Historische en Krijgskundige Plaatsbeschrijving dezer Vesting, door LE GRAND, *Kolonel van het Koninklijk Korps der Genie, Directeur der Fortificatien, Kommandant van het Legioen van eer, Ridder van de Koninklijke en militaire orde van St. Louis en St. Henri de Saxe, enz.* uit het fransch vertaald. (met eene nieuwe kaart van de Vestingwerken der stad.) f 1 - 80 Cs.

VII. LEVENS GESCHIEDENIS van JOHN HARRIOTT; *of deszelfs reizen door Vier Wereld-deelen*, naar 't Hoogduitsch van C. A. FISCHER f 2 - 10 Cs.

VIII. BEREDENEERDE ALPHABETISCHE REGISTERS *op de Wetten op den ophef van de in- en uitgaande Regten en Accijnsen*, waaruit men met een opslag van het oog kan zien, wat men te verrigten hebbe, om in alles overeenkomstig die wetten te handelen; tot gebruik en gemak zoo van de heeren Kooplieden als Ambtenaren; door OTTO VAN CATTENBURGH, 3 deelen à f 6 - 30 Cs.

IX. LOFREDE *op zijne Doorluchtige Hoogheid* WILLEM DEN VIJFDEN, Prins van Oranje-Nassau, Erfstadhouder der Vereenigde Nederlanden, opgedragen aan zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, door JAN VAN DER BOL. f 1 - 80 Cs.

X. ANAKREON 's GEZANGEN, in Nederlandsche Vers-maat overgebragt, door Mr. J. H. HOEUFFT, *Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut* f 90 Cs.

XI. BLOEMKORFJE of UITGEKOZEN VERHAALEN, naar het Hoogduitsch van SCHUTZE LAUN en anderen uit de Wintergaarten. f 2 - 10 Cs.

XII. PLAN tot vinding der middelen, waarmede de kosten tot de wederdigting der rivier de Markt en Dintel benoodigd, zullen dienen bestreden en voldaan te worden. 20 Cs.

XIII. J. H. HOEUFFT, *Parnasus Latino-Belgicus*, 8o. maj ad f 2 - 10 Cs.

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers